Dosarul nr. 21r-167/24 (1-23078474-02-21r-16012024)
Instanța de fond: Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana), jud. Gorceac Alina

D E C I Z I E

05 martie 2024 mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău

În componență:
Președintele ședinței, judecător Secrieru Ion
Judecătorii Arnăut Sergiu şi Lîsîi Ghenadie

judecând fără participarea părților, în ordine de recurs, recursurile declarate de condamnatul Bulat Serghei și de Penitenciarul nr. 15-Cricova, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 31 octombrie 2023, la plângerea condamnatului Bulat Serghei împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale,-

A C O N S T A T A T:

1. La 30 mai 2023 condamnatul Bulat Serghei a înaintat judecătorului de instrucție o plângere împotriva administrației instituției invocând că, condițiile detenției sale în penitenciarele conform jurisprudenței Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale (21ji-1545/23).

2. Ulterior, condamnatul Bulat Serghei a mai înaintat judecătorului de instrucție o plângere împotriva administrației instituției invocînd că, condițiile detenției sale în penitenciarele conform jurisprudenței Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale (21ji-1989/2023).

3. Prin încheierea protocolară din 03 octombrie 2023 s-a dispus conexarea plângerii cu nr. 21ji-1989/2023 la plângerea cu nr. 21ji-1545/23, fiind dispusă examinarea cauzelor într-o singură procedură.

4. ***Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 31 octombrie 2023*** a fost admisă parțial plângerea condamnatului Bulat Serghei împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

5. S-a constatat faptul că, condamnatul Bulat Serghei, a. n. *****, a fost deţinut în perioada 27.12.2017-03.10.2023, în Penitenciarul nr. 11 - Bălți, Penitenciarul 13 Chișinău, Penitenciarul 15 Cricova, în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului si a libertăţilor fundamentale.

6. A fost redusă pedeapsa condamnatului Bulat Serghei, a.n. *****, pentru perioada totală de 2 106 zile, în care s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 11 - Bălți, Penitenciarul 13 Chișinău, Penitenciarul 15 Cricova, cu calcularea a 1 (una) zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie, cu 210 (două sute zece) zile.

7. În privinţa perioadei rămase de 6 (șase) zile, cu titlu de despăgubire, se acordă condamnatului Bulat Serghei, suma de bani în mărime de 300 (trei sute) lei, şi anume o unitate convenţională pentru o zi în care condamnatul a suferit încălcarea condițiilor de detenţie, care urmează a fi încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanţelor.

8. A fost respinsă plângerea condamnatului Bulat Serghei împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie din Penitenciarul 6 Soroca, în perioada 05.01.2006-12.08.2008 și din Penitenciarul 11 Bălți, în perioada 19.02.2010-05.03.2010, ca fiind depusă în afara termenului prevăzut de art. 473^2 alin. (5) Cod de Procedură Penală.

9. La **07 noiembrie 2023** Bulat Serghei a depus recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 31 octombrie 2023, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii recurate în partea respingerii plângerii condamnatului Bulat Serghei împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie din Penitenciarul 6 Soroca, în perioada 05.01.2006-12.08.2008 și din Penitenciarul 11 Bălți, în perioada 19.02.2010-05.03.2010.

10. La 26 decembrie 2023, Bulat Serghei a depus recurs suplimentar împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 31 octombrie 2023, solicitând să-i fie redus din pedeapsă pentru toate perioadele aflării sale în Penitenciare și anume Penitenciarul nr. 1 Bălți, Penitenciarul-18 Brănești, Penitenciarul -6 Soroca, Penitenciarul-15 Cricova și de a exclude termenul de pedeapsă, cu eliberarea sa din sala de judecată de către instanța de recurs.

11. Bulat Serghei a mai depus cereri de recurs suplimentare, similare la 18ianuarie 2024, la 19 ianuarie 2024, 24 ianuarie 2024, la 29 ianuarie 2024, la 12 februarie 2024 și la 17 februarie 2024.

12. La 31 ianuarie 2024, directorul adjunct, comisar principal de justiție al Penitenciarului nr. 15-Cricova, Gabura Andrei a depus cerere de recurs nemotivat împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 31 octombrie 2023, solicitând repunerea în termen a recursului, admiterea recursului, casarea încheierii recurate, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a plângerii depuse de Bulat Serghei privind aplicarea prevederilor art. 473^4 din Codul de procedură penală.

13. Potrivit art. 447 alin. (1)-(3) din Codul de procedură penală, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezenţa părţilor la proces. Instanţa de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părţilor la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinţei.

14. În termenul acordat de instanța de recurs, părțile intimate nu au formulat referințe asupra cererilor de recurs.

15. *Analizând și apreciind motivele invocate în recursuruie în cumul cu materialele cauzei penale şi prevederile legale pertinente, Colegiul penal conchide că, recursul declarat de Bulat Serghei este nefondat şi recursul declarat de Penitenciarul nr. 15-Cricova este tardiv, din următoarele considerente.*

16. Cu titlu de principiu, cu referire la norma de procedura aplicabilă speței, instanța de recurs reține că, potrivit art. 3 din Codul de procedură penală, în desfăşurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanţa judecătorească. Legea procesuală penală poate avea efect ultraactiv, adică dispoziţiile ei, în perioada de tranziţie la o nouă lege procesuală penală, pot rămâne aplicabile acţiunilor procesuale reglementate de legea nouă. Caracterul ultraactiv se stipulează în legea nouă.

17. Potrivit dispozițiilor finale și tranzitorii a Legii nr. 245 din 31.07.2023, art. V alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentei legi, recursurile declarate în

cauzele penale şi contravenţionale pentru care au fost stabilite data şedinţei de judecată se examinează conform procedurii de până la intrarea în vigoare a prezentei legi.

18. Totodată, reieșind din faptul că, normele juridice care reglementează mecanismul compensatoriu privind condițiile de detenție, sunt sistematizate legislativ în norme procedural penale, acestea prin efectul de compensație au un caracter material, condiții în care potrivit art. 10 Codul penal, care reglementează efectul retroactiv al legii penale, urmează a fi supuse examinării prin aplicarea dispozițiilor în vigoare la momentul înaintării plângerii condamnatului.

19. Conform art. 437 alin. (1), pct. 4) din Codul de procedură penală, pot fi atacate cu recurs alte hotărâri penale pentru care legea prevede această cale de atac.

20. Potrivit art. 448 alin. (1) Codul de procedură penală, judecînd recursul, instanţa verifică legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanţa de recurs. Instanţa de recurs este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în recurs.

21. În conformitate art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) și b) din Codul de procedură penală, judecînd recursul, instanţa adoptă una din următoarele decizii: respinge recursul, menţinînd hotărîrea atacată, dacă: recursul este nefondat și recursul este depus peste termen;

22. Din materialele cauzei rezultă că prin sentința Judecătoriei Ungheni din 05 iunie 2018, Bulat Serghei a fost condamnat pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal, la 12 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu calcularea termenului din 05.06.2018 și includerea în aceasta a perioadei aflării în stare de arest preventiv din 08.12.2017 până la 05.06.2018.

23. Potrivit deciziei Curţii de Apel Chișinău din 16 ianuarie 2019, a fost menţinută sentinţa Judecătoriei Ungheni din 05 iunie 2018.

24. Conform deciziei Curții Supreme de Justiție din 31 ianuarie 2019, a fost menținută decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 16 ianuarie 2019.

25. Potrivit raportului prezentat se atestă că condamnatul Bulat Serghei s-a deținut în Penitenciarul 11 Bălți în perioada 27.12.2017-17.09.2018, în Penitenciarul 13 Chișinău în perioada 17.09.2018-28.02.2019, 03.06.2021-01.07.2021, în penitenciarul 15 Cricova în perioada 28.02.2019-03.06.2021, 01.07.2021-prezent.

26. De asemenea în raportul prezentat este reflectată și perioada anterioară de detenție în instituția penitenciară, și anume în perioada 05.01.2006-12.08.2008 în Penitenciarul nr. 6 Soroca, la data de 12 iunie 2008 eliberat. Și în perioada 19.02.2010-05.03.2010, 05.03.2010 în Penitenciarul nr. 11 Bălți - eliberat, în legătură cu executarea integrală a pedepsei.

27. Conform art. 473^2 alin. (5) din Codul de procedură penală, plîngerea referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului se depune pe parcursul detenției în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau în termen de 6 luni de la data cînd nu mai sînt deținuți în astfel de condiții, dar nu mai tîrziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenție.

28. Potrivit modificărilor operate la art. 473^2 alin. (5) din Codul de procedură penală au fost introduse prin legea nr. 272 din 29.11.2018, în vigoare din 01.01.2019, fapt ce denotă că, termenul limită de depunerea cererii privind constatarea faptului deținerii lui Bulat Serghei în condiții inumane și degradante în Penitenciarul 6 Soroca, în perioada 05.01.2006-12.08.2008 și în penitenciarul 11 Bălți, în perioada 19.02.2010-05.03.2010, a fost 01.07.2019.

29. Astfel, se reține că plângerea condamnatului privitor la condițiile de detenție în Penitenciarul 6 Soroca, în perioada 05.01.2006-12.08.2008 și în penitenciarul 11 Bălți, în perioada 19.02.2010-05.03.2010 a fost depusă în adresa instanței de judecată 21.07.2020, iar în asemenea împrejurări, cu trimitere la prevederile art. 473^2, art. 473^3 şi art. 473^4 din Codul de procedură penală, se constatată că, prevederile art. 473^2 alin. (5) din Codul de procedură penală, nu au fost respectate integral.

30. În acest sens, Colegiul judiciar reține ca fiind întemeiate concluziile judecătorului de instrucție referitor la faptul că condamnatul Bulat Serghei s-a deținut în Penitenciarul nr. 6 Soroca până la 12.03.2008 (eliberat) și în Penitenciarul 11 Bălți s-a deținut până la 05.03.2010 (eliberat), în timp ce plângerea a fost depusă doar la 21.07.2020, fapt ce impune respingerea plângerii în partea ce ține de constatarea faptului deținerii lui Bulat Serghei în condiții inumane și degradante în Penitenciarul 6 Soroca, în perioada **05.01.2006-12.08.2008** și în penitenciarul 11 Bălți, în perioada **19.02.2010-05.03.2010**, ca fiind depusă în afara termenului prevăzut de art. 473^2 alin. (5) din Codul de Procedură Penală.

31. În acest sens, recurentul Bulat Serghei a contestat legalitatea încheierii judecătorului de instrucție în partea respingerii plângerii condamnatului Bulat

Serghei împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie din Penitenciarul 6 Soroca, în perioada 05.01.2006-12.08.2008 și din Penitenciarul 11 Bălți, în perioada 19.02.2010-05.03.2010.

32. Potrivit art. 473^2 alin. (5) din Codul de procedură penală, plîngerea referitoare la condiţiile de detenţie care afectează grav drepturile condamnatului se depune pe parcursul detenţiei în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale sau **în termen de 6 luni de la data cînd nu mai sînt deţinuţi în astfel de condiţii, dar nu mai tîrziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenţie**.

33. Colegiul judiciar subliniază că legiuitorul a instituit termene în care condamnații sânt în drept să formuleze plângeri referitoare la condiţiile de detenţie care afectează grav drepturile condamnatului, iar actele cauzei denotă cert că recurentul/condamnatul a omis aceste termene.

34. Prin urmare, prima instanță corect a dispus respingerea plângerii condamnatului Bulat Serghei împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie din Penitenciarul 6 Soroca, în perioada 05.01.2006-12.08.2008 și din Penitenciarul 11 Bălți, în perioada 19.02.2010-05.03.2010, ca fiind depusă în afara termenului prevăzut de art. 473/2 alin. (5) Cod de Procedură Penală.

35. Astfel, Colegiul penal conchide asupra netemeiniciei recursului declarat de Bulat Serghei împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 31 octombrie 2023, ca fiind nefundat.

36. Or, recurentul nu a invocat nici un temei de casare a încheierii în partea contestată.

37. Totodată, Colegiul penal constată că recurentul nu a contestat și nu a obiectat asupra încheierii în partea admiterii plângerii, motiv pentru care instanța de recurs consideră inoportun de a se expune în această parte.

38. În prezența circumstanțelor sus-enunțate, instanța de recurs statuează asupra temeiniciei încheierii judecătorului primei instanțe, considerente pentru care, recursul declarat de Bulat Serghei urmează a fi respins ca nefondat.

39. Referitor la recursul declarat de Penitenciarul nr. 15-Cricova, Colegiul judiciar constată că acestea este tardiv.

40. Potrivit art. 439 din Codul de procedură penală, (1) Termenul de recurs împotriva hotărîrilor pentru care legea nu prevede calea de atac a apelului este de 15 zile de la data pronunţării hotărîrii.

(2) Data de la care curge termenul recursului, repunerea în termen, declararea peste termen a recursului şi retragerea recursului se reglementează de prevederile art. 402-407, care se aplică în mod corespunzător.

41. Astfel, actele cauzei indică cu certitudine că încheierea contestată a fost emisă la 31 octombrie 2023, iar cererea de recurs formulată de Penitenciarul nr. 15-Cricova a fost depusă abia la 31 ianuarie 2024, fără a prezentat probe care să justifice omiterea termenului de contestare și temeiurile de repunere în termen a cererii de recurs.

42. Prin urmare, recursul declarat de Penitenciarul nr. 15-Cricova urmează a fi respins ca tardiv.

43. În temeiul art. art. 448, 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) și b) din Codul de procedură penală, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău,-

D E C I D E:

Se respinge ca tardiv recursul declarat de Penitenciarul nr. 15-Cricova.

Se respinge ca nefondat recursul declarat de Bulat Serghei.

Se menține încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 31 octombrie 2023, la plângerea condamnatului Bulat Serghei împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecătorul: Secrieru Ion

Judecătorii Arnăut Sergiu

Lîsîi Ghenadie